

Комунальний заклад
«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»
 Дніпропетровської обласної ради»

СИЛАБУС

Освітній компонент	Базова військова підготовка
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	I5 Медсестринство Спеціалізація I5.01 Медсестринство
Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік навчання / семестр	перший–другий рік, семестри II–III
Кількість кредитів ECTS / обсяг	Кредитів – 5 Усього годин – 150 Лекції – 24 Практичні заняття – 76 Самостійна робота – 50
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Булатов Олексій Олексійович
E-mail	_____
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	Освітній компонент «Базова військова підготовка» спрямований на формування готовності здобувачів вищої освіти діяти відповідально та злагоджено в умовах воєнних загроз, надзвичайних і кризових ситуацій. Зміст курсу охоплює основи міжнародного гуманітарного права, національного спротиву, психологічної стійкості, вогневої і тактичної підготовки, військової топографії, радіаційного, хімічного та біологічного захисту, інженерної підготовки, домедичної допомоги та виживання в екстремальних умовах. Практична складова орієнтована на безпечне відпрацювання дій, що забезпечують особисту і колективну безпеку, орієнтування, спостереження, застосування засобів індивідуального захисту та надання домедичної допомоги.

Мета та завдання курсу	Мета освітнього компонента – сформувати у здобувачів системні знання та практичну готовність до особистої й колективної безпеки, участі у заходах національного спротиву, дій у кризових умовах та надання домедичної допомоги відповідно до законодавства України, норм міжнародного гуманітарного права і вимог безпечної поведінки. Основні завдання: – розуміти основні норми міжнародного гуманітарного права та правила захисту осіб і об’єктів під час збройних конфліктів; – усвідомлювати мету, складові та принципи національного спротиву, основи кібербезпеки й громадянської відповідальності; – формувати психологічну стійкість, навички саморегуляції та взаємодії у стресових умовах; – дотримуватися правил безпечного поводження зі зброєю та засобами навчально-тренувальної підготовки; – опановувати основи тактичного спостереження, маскування, орієнтування на місцевості та командної взаємодії; – застосовувати засоби індивідуального захисту та діяти при радіаційних, хімічних і біологічних загрозах; – знати основи мінної та інженерної безпеки, правила безпечної поведінки біля потенційно небезпечних об’єктів; – надавати домедичну допомогу при невідкладних станах і травмах у межах базової підготовки; – застосовувати базові принципи виживання та підтримання життєдіяльності в екстремальних умовах. Обов’язковим завданням постає формування у здобувачів освіти компетентностей, заявлених у Стандарті вищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров’я для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:
Компетентності	ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов’язків. ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 11. Здатність працювати в команді. ЗК 14. Здатність до національного спротиву. СК 07. Збереження власного здоров’я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта. СК 14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах. СК 15. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.
Програмні результати навчання	ПРН 21. Володіти українською мовою для розв’язання професійних задач. ПРН 23. Демонструвати готовність до національного спротиву, діяти відповідально та злагоджено в умовах загроз, надзвичайних і кризових ситуацій, застосовувати навички особистої та колективної безпеки, домедичної допомоги та взаємодії відповідно до законодавства України.

ЗМІСТ КУРСУ			
ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ			
№ з/п	Тема	Лекції	Сам. роб.
II семестр			
1	Основи міжнародного гуманітарного права. Особливості ведення бойових дій з урахуванням норм МГП. Розпізнавання осіб та об'єктів, що перебувають під захистом. Женевські та Гаазькі конвенції.	2	4
2	Національно-патріотична підготовка. Підготовка до національного спротиву в Україні: мета, завдання та складові. Основні засади кібербезпеки України.	2	4
3	Психологічна підготовка. Стрес і психічні реакції в екстремальних та бойових умовах. Психологічна стійкість, саморегуляція та збереження психічного здоров'я.	2	4
4	Вогнева підготовка. Стрілецька зброя та правила безпечного поводження з нею. Загальні поняття балістики. Будова й призначення основних частин навчальної стрілецької зброї, базові правила виконання вправ.	4	4
5	Тактична підготовка. Основні риси загальновійськового бою. Способи носіння спорядження. Маскування та спостереження.	2	4
6	Військова топографія. Суть і завдання орієнтування. Визначення сторін горизонту й напрямку руху за картою, компасом, небесними світилами та місцевими ознаками.	2	2
СР	Самостійно: загальні поняття про травму та механізм травми; домедична допомога при отруєннях, опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, укусах комах, змій, домашніх і диких тварин.		14
	Разом за II семестр	14	36
III семестр			
7	Радіаційний, хімічний та біологічний захист. Засоби РХБЗ, захист шкіри та органів дихання, правила застосування засобів індивідуального захисту.	2	4
8	Інженерна підготовка. Мінна небезпека та правила безпечної поведінки. Основи обладнання індивідуальних укриттів і позицій.	2	4
9	Домедична підготовка. Базова підтримка життя. Домедична допомога при зупинці серця та травмах окремих анатомічних ділянок.	4	0
10	Основи виживання та безпеки в кризових умовах. Принципи виживання в жарких і холодних екстремальних умовах.	2	4
СР	Самостійно: поглиблення навичок орієнтування на місцевості за природними орієнтирами та навігаційними засобами.		2
	Разом за III семестр	10	14
	РАЗОМ	24	50
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ			
№ з/п	Тема	Години	
1	Тактична підготовка: ведення аеророзвідки на полі бою (принципи спостереження та безпеки).	4	
2	Маскування за допомогою підручних засобів.	4	
3	Ведення спостереження за місцевістю та полем бою.	4	
4	Індивідуальні дії здобувача в умовах навчально-тактичної ситуації та взаємодія у складі малої групи.	4	
5	Домедична підготовка: алгоритм базової серцево-легеневої реанімації.	4	
6	Надання домедичної допомоги при травмах окремих анатомічних ділянок.	4	
7	Домедична допомога при пошуку постраждалих під завалами та під час пожеж.	4	
8	Домедична допомога в умовах підвищеної небезпеки та бойових дій.	4	

9	Допомога пораненим у навчально-тактичних умовах: безпечне наближення, оцінювання стану та евакуаційна взаємодія.	4
10	Організація доставки медичних засобів у зоні тактичних умов.	4
11	Вогнева підготовка: виконання навчальних вправ зі стрілецької підготовки з дотриманням правил безпеки.	4
12	Навчальні вправи з метання на дальність і точність у спеціально обладнаних безпечних умовах.	4
13	Неповне розбирання та складання навчального макета автомата з дотриманням правил безпеки.	4
14	Військова топографія: орієнтування за допомогою компаса, карти, Сонця, годинника та небесних орієнтирів.	4
15	Орієнтування за місцевими предметами та природними ознаками.	4
16	РХБЗ: застосування засобів захисту органів дихання в навчальних умовах.	4
17	РХБЗ: застосування засобів індивідуального захисту в умовах моделювання небезпеки.	4
18	Інженерна підготовка: принципи інженерного обладнання позицій в обороні та правила мінної безпеки.	4
19	Основи виживання та безпеки в кризових умовах. Виживання як складова національної та особистої безпеки.	4
Разом:		76

Пререквізити	Базові знання з історії України, громадянської освіти, географії, біології, основ здоров'я та фізичної культури на рівні повної загальної середньої освіти; базові навички безпечної поведінки та першої допомоги.
Кореквізити	«Фізичне виховання», «Анатомія та фізіологія людини», «Основи загальної психології» та інші освітні компоненти, що сприяють розумінню фізіологічних, психологічних і соціальних аспектів безпеки.
Постреквізити	«Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій у мирний та воєнний час», «Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія», симуляційна практика та клінічні освітні компоненти.
Методи навчання	Теоретична підготовка: проблемні та інтерактивні лекції, аналіз нормативних і ситуаційних матеріалів, обговорення кейсів, робота з картами, схемами, відеоматеріалами та навчальними моделями. Практична підготовка: тренувальні вправи, моделювання кризових і тактичних ситуацій, робота в малих групах, відпрацювання алгоритмів домедичної допомоги на тренажерах, орієнтування на місцевості, застосування засобів індивідуального захисту. Усі практичні вправи виконуються виключно в контрольованих навчальних умовах із дотриманням правил безпеки та вказівок викладача. Самостійна робота: опрацювання нормативних документів і навчальної літератури, розв'язання ситуаційних завдань, підготовка коротких повідомлень, схем, пам'яток та аналіз алгоритмів безпечної поведінки.
Методи контролю	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; оцінювання ситуаційних завдань; демонстрація практичних умінь; виконання тренувальних вправ; контроль самостійної роботи; самооцінювання та взаємооцінювання.
Види контролю	Поточний, тематичний і підсумковий контроль. Підсумковий контроль – залік.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА УМІНЬ

1. пояснювати базові принципи міжнародного гуманітарного права та розрізняти захищених осіб і об'єкти;
2. характеризувати складові національного спротиву та особисту роль громадянина в забезпеченні стійкості держави;
3. дотримуватися правил інформаційної та кібергігієни в умовах загрози;
4. розпізнавати типові стресові реакції та застосовувати базові прийоми психологічної саморегуляції;
5. дотримуватися правил безпечного поводження з навчальною зброєю та спорядженням;
6. здійснювати спостереження, маскування та командну взаємодію в навчально-тактичних ситуаціях;

7. орієнтуватися на місцевості за картою, компасом і природними орієнтирами;
8. правильно застосовувати засоби захисту органів дихання та шкіри в навчальних умовах;
9. дотримуватися правил мінної безпеки та безпечної поведінки при виявленні підозрілих предметів;
10. оцінювати безпеку місця події перед наданням домедичної допомоги;
11. визначати наявність свідомості й дихання та виконувати базову серцево-легеневу реанімацію на тренажері;
12. застосовувати базові алгоритми домедичної допомоги при травмах, опіках, обмороженнях, перегріванні, електротравмах і отруєннях;
13. організовувати взаємодію під час пошуку, первинної допомоги та евакуації постраждалих у навчальних умовах;
14. пояснювати принципи виживання в умовах дефіциту ресурсів, високої або низької температури;
15. діяти відповідально, злагоджено й безпечно в групі під час виконання практичних завдань.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття, принципи та джерела міжнародного гуманітарного права.
2. Захищені особи й об'єкти під час збройного конфлікту.
3. Женевські та Гаазькі конвенції: призначення та базові положення.
4. Національний спротив в Україні: мета, завдання та складові.
5. Роль громадянина у забезпеченні національної стійкості.
6. Основні засади кібербезпеки та інформаційної гігієни.
7. Стресові реакції людини в екстремальних умовах.
8. Психологічна стійкість і методи саморегуляції.
9. Загальні правила безпечного поводження зі стрілецькою зброєю.
10. Загальні поняття внутрішньої та зовнішньої балістики.
11. Призначення та основні частини стрілецької зброї в межах навчальної підготовки.
12. Основні риси загальновійськового бою.
13. Спостереження та маскування: призначення і загальні принципи.
14. Взаємодія у складі малої групи в навчально-тактичній ситуації.
15. Військова топографія: суть і завдання орієнтування.
16. Орієнтування за картою і компасом.
17. Орієнтування за Сонцем, годинником, небесними світилами та місцевими ознаками.
18. Призначення та види засобів індивідуального захисту.
19. Захист органів дихання та шкіри при РХБ-загрозах.
20. Основи мінної безпеки та правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.
21. Призначення індивідуальних укриттів і основні принципи інженерного обладнання позицій.
22. Безпека місця події та первинна оцінка стану постраждалого.
23. Базова підтримка життя та серцево-легенева реанімація.
24. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок.
25. Домедична допомога при опіках.
26. Домедична допомога при тепловому та сонячному ударі.
27. Домедична допомога при переохолодженні та обмороженні.
28. Домедична допомога при електротравмах.
29. Домедична допомога при гострих отруєннях.
30. Домедична допомога при укусах тварин, змій та комах.
31. Пошук і первинна допомога постраждалим під завалами та під час пожеж.
32. Принципи безпечної взаємодії при наданні допомоги в умовах підвищеної небезпеки.
33. Основні принципи евакуаційної взаємодії з постраждалими.
34. Організація медичного забезпечення та доставки медичних засобів у складних умовах.
35. Основи виживання в екстремальних умовах.
36. Виживання при високій температурі навколишнього середовища.
37. Виживання при низькій температурі навколишнього середовища.
38. Вода, харчування, укриття та сигналізація як базові потреби при виживанні.
39. Особиста та колективна безпека в кризових умовах.
40. Відповідальність, дисципліна і командна взаємодія як складові готовності до національного спротиву.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Опанування освітнього компонента передбачає систематичну участь здобувача в освітньому процесі, підготовку до практичних занять, своєчасне виконання самостійних завдань, дотримання академічної доброчесності, професійної етики та вимог безпеки. На практичних заняттях обов'язковими є виконання команд викладача, використання визначених засобів захисту та суворе дотримання правил поводження з навчальним обладнанням. Будь-які вправи зі зброєю, інженерними засобами чи імітаційним обладнанням виконуються лише у спеціально організованих навчальних умовах під безпосереднім контролем викладача. Пропущені заняття та повторне оцінювання здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості та відповідності визначеним результатам навчання. Оцінюються теоретичні знання, здатність діяти за алгоритмом у навчальній ситуації, дотримання правил безпеки, точність виконання практичних дій, командна взаємодія та обґрунтованість рішень.

Оцінка	Теоретична підготовка	Практичні дії	Безпека, взаємодія та аналіз
5 (відмінно)	Повні, системні знання; вільне володіння основною термінологією.	Самостійне, точне виконання навчальних дій і алгоритмів.	Неухильне дотримання правил безпеки; злагоджена взаємодія; аргументовані висновки.
4 (добре)	Достатні знання з окремими несуттєвими неточностями.	Правильне виконання основних дій; поодинокі неточності, що самостійно виправляються.	Правила безпеки дотримані; достатня взаємодія та обґрунтування рішень.
3 (задовільно)	Базові знання; часткова фрагментарність матеріалу.	Виконання типових дій із допомогою викладача; наявні суттєві неточності.	Потребує нагадувань щодо безпеки та взаємодії; висновки неповні.
2 (незадовільно)	Фрагментарні знання; ключові поняття не засвоєні.	Нездатність виконати базовий алгоритм навіть із допомогою.	Порушення вимог безпеки або нездатність діяти в команді; мінімальні результати не досягнуті.

Критерії оцінювання тестових завдань: 90–100 % правильних відповідей – «5»; 70–89 % – «4»; 55–69 % – «3»; менше 55 % – «2».

Сума балів	ECTS	Національна шкала	Для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	зараховано
74–81	C	добре	зараховано
64–73	D	задовільно	зараховано
60–63	E	задовільно	зараховано
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ			

Л1. Гнатюк М. Захист Вітчизни : підручник. Київ : Генеза, 2018. 192 с.

Л2. Гарасимів І. Захист Вітчизни : підручник. Тернопіль : Астон, 2018. 256 с.

Л3. Міненко М. Захист Вітчизни : підручник, 2017. 224 с.

Л4. Луньков А. Основи виживання в бойових умовах : підручник. Київ : ЦНЛ, 2023. 230 с.

Л5. Шевенко М. Міни : навчальний матеріал ЗСУ, 2022. 176 с.

Л6. Засєкіна Л. Основи психології та міжособове спілкування : підручник. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2015. 184 с.

Л7. Закон України «Про основи національного спротиву» від 16 липня 2021 року № 1702-IX (у чинній редакції).

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії загальноосвітніх та гуманітарних дисциплін
Протокол № 1 від «03» вересня 2026 р.
Голова ЦК _____ / Ліна ГАЙДУК /